

6. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОНУ від 13.07.2021 р. № 813.
7. Про оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класах НУШ. Наказ МОНУ від 01.04.2022 р. № 289.

References

1. On approval of the standard of primary education. Resolution of the CMU dated 21.02. No. 87 of 2018.
2. On approval of the standard of basic secondary education. Resolution of the CMU dated September 20, 2020 No. 898.
3. On the approval of the Standard Educational Program grades 5-9. MONU Order No. 235 of February 19, 2021.
4. On the approval of the model curriculum for physical culture in grades 5-6. Order of the Ministry of Education, Culture, Sports and Science of Ukraine dated August 17, 2022 No. 752.
5. Instructional and methodical recommendations for the study of educational subjects. Letter of the Ministry of Education and Culture dated 08/19/2022. No. 1/9530-22.
6. On the approval of methodological recommendations regarding the assessment of learning results of grades 1-4 of general secondary education institutions. MONU Order of July 13, 2021 No. 813.
7. About the evaluation of educational achievements of students in grades 5-6 of NUS. MONU Order No. 289 of April 1, 2022.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.5K(165).30
УДК 796.015.132:351.748 (477)

Харченко-Баранецька Людмила
кандидатка наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри олімпійського та професійного спорту
Херсонський державний університет
<https://orcid.org/0000-0002-0829-6630>
Кострікова Катерина
кандидатка педагогічних наук,
доцент кафедри олімпійського та професійного спорту
Херсонський державний університет
ORCID 0000-0002-1388-3311
Баранецький Олег
магістр фізичної культури і спорту
Херсонський державний університет

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ВИМОГ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ ПОЛІЦІЇ ОСОБОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ

В статті розглядаються нормативні складові і основи організації фізичної підготовки співробітників поліції особового призначення України. Метою даної наукової публікації є - проаналізувати вимоги щодо організації фізичної підготовки співробітників поліції особового призначення України на основі нормативної документації. Проаналізовані нормативні тенденції фізичної підготовки нададуть можливість внести корективні пропозиції щодо оптимізації складових фізичної підготовки співробітників поліції особового призначення України у зв'язку з посиленням режимом виконання працівниками службових обов'язків.

Ключові слова: фізична підготовка, нормативно-правові вимоги, поліція особового призначення України.

The article examines the normative components and foundations of the organization of physical training of employees of the personal police of Ukraine. The purpose of this scientific publication is to analyze the requirements for the organization of physical training of special police officers of Ukraine on the basis of regulatory documentation. The analyzed normative trends of physical training will provide an opportunity to make corrective proposals regarding the optimization of the components of physical training of employees of the personal police of Ukraine in connection with the enhanced mode of performance of official duties by employees.

Keywords: physical training, regulatory and legal requirements, personal police of Ukraine.

У сучасний час, спеціальні підрозділи поліції України потребують від своїх працівників міцної психологічної стійкості та високої фізичної підготовки. Це зумовлено складними завданнями, які стоять перед цими бійцями, тому вони повинні постійно навчатися, формувати та покращувати свої професійні вміння та навички. Згідно з В. Дідіковським, В. Бондаренком та О. Кузенковим (2019) [3], професійна підготовка кадрів для Національної поліції України потребує постійного вдосконалення, через реформування правоохоронного відомства, зміну концепції діяльності Національної поліції, нові форми добору кандидатів на службу в поліцію, оптимізацію структури та змісту службової підготовки поліцейських [14].

Згідно з «Положенням про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» [4], фізична підготовка є важливою частиною службової підготовки поліцейських і включає розвиток та удосконалення рухових вмінь і навичок, необхідних для їх професійної діяльності. Різні дослідники, такі як Кузнецов М. [5], Дідіковський В.А., Кузенков О.В. [3], Федак С.С. [8], Ясенчук В. [9], досліджували питання щодо фізичної підготовки бійців підрозділів особового призначення, а Бондаренко В.В. [1,2], Кушніренко Р.О. [6] досліджували проблеми та шляхи її вдосконалення в Україні. У зв'язку з цим, дослідження вимог до фізичної підготовки працівників поліції особового призначення є актуальним і може бути корисним для

подальшої корекції певних її складових.

Мета дослідження – проаналізувати вимоги щодо організації фізичної підготовки співробітників поліції особливого призначення України на основі нормативної документації.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати матеріали літературних джерел та нормативних документів загальнодоступного характеру, відносно поняття «фізична підготовка» працівників поліції і підрозділів особливого призначення України та її складових.
2. Проаналізувати складові фізичної підготовки співробітників поліції особливого призначення України

Методи дослідження

Для вивчення вимог до організації фізичної підготовки співробітників поліції особливого призначення України був використаний теоретичні методи дослідження: аналіз літературно-наукових джерел, аналіз нормативної бази, аналіз

інформаційних інтернет ресурсів.

Результати дискусії. Для забезпечення необхідного рівня службово-фізичної підготовленості працівників поліції поділяють на категорії та медико-вікові групи, відповідно яким здійснюється організація занять з фізичної підготовки [3].

Для визначення рівня фізичної підготовленості співробітників поліції використовується методика оцінювання фізичної підготовленості, яка передбачає проведення комплексу тестів на визначення рівня розвитку різних фізичних якостей (сили, швидкості, витривалості тощо). Кожен співробітник відноситься до певної медико-вікової групи, яка визначається в залежності від віку та стану здоров'я. У таблиці 1 представлені медико-вікові групи для співробітників поліції відповідно до наказу МВС України від 26.01.2016 № 50.

Таблиця 1

Вікові групи співробітників поліції України для нормативної оцінки складових фізичної підготовленості [7]

Група	Стать	Вік
I	чоловіки та жінки	до 25 років (включно)
II	чоловіки та жінки	від 26 до 30 років (включно)
III	чоловіки та жінки	від 31 до 35 років (включно)
IV	чоловіки та жінки	від 36 до 40 років (включно)
V	чоловіки та жінки	від 41 до 45 років (включно)
VI	чоловіки та жінки	46 до 50 років включно
VII	чоловіки	понад 50 років

Крім тестів на фізичну підготовленість, співробітники поліції проходять щорічні медичні огляди, які також враховують їхній медико-віковий стан і здоров'я в цілому. З цими результатами співробітників відносять до відповідної медико-вікової групи, що є важливим при плануванні та організації фізичної підготовки

Згідно проведеного аналізу документації було встановлено, що заняття з фізичної підготовки для співробітників поліції проводяться протягом робочого часу та передбачаються на протязі навчального року. Для різних категорій співробітників поліції встановлено нормовані часові обсяги: для першої категорії - не менше 144 годин на рік (не менше 4 академічних годин на тиждень); для другої категорії - 108 годин на рік (не менше 3 годин академічних на тиждень); для третьої категорії - 72 години на рік (не менше 2 годин академічних на тиждень).

Безпосередньо фізична підготовка співробітників поліції особливого призначення включає в себе загальну фізичну підготовку та тактику самозахисту та особистої безпеки (далі - тактика самозахисту).

Фізична підготовка співробітників поліції має передбачати:

1. Формування і удосконалення фізичних якостей та здібностей, необхідних як у повсякденній діяльності так і в разі виникнення екстремально-службових ситуацій;
2. Розвиток спеціальних фізичних якостей, вмінь, навичок які забезпечують можливість переслідування злочинця та домінантність усилуовому протистоянні при його затриманні, з подоланням штучних і природних перешкод;
3. Формування навичку самоконтролю за станом здоров'я в процесі виконання фізичних вправ;
4. Формування навичок використання прийомів самозахисту, фізичного впливу, фізичного супротиву, особистої безпеки.
5. Формування адаптації організму співробітників поліції особливого призначення до зміни навантажень та зовнішніх умов виконання поставленого службового завдання.

Фізична підготовка поліцейських складається з дистанційної, самостійної підготовки та навчально-тренувальних зборів. Керівники поліції всіх рівнів в підпорядкованих підрозділах несуть відповідальність за організацію загальної та складових частин службової підготовки. Поліцейські повинні виконувати вимоги наказу про організацію службової підготовки, а невиконання цих вимог може стати підставою для їх дисциплінарної відповідальності відповідно до законодавства України [16].

Складові службової підготовки в підрозділах поліції мають проводитися в робочий час за затвердженим розкладом занять. Додаток 3 до Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України (пункт 7 розділу 18 II) [15] передбачає розподіл годин за видами службової підготовки на річний цикл, який відображений у нормативному документі [4], що відображений в Таблиці 2.

Таблиця 2

Розподіл годин і річному циклі за видами службової підготовки співробітників поліції особливого призначення [4]

Усього годин	Види службової підготовки						
	Функціональна*	Тактична	Вогнева	Фізична	Загально профільна		
					БЖД	Домедична підготовка	Психологічна
296	22	30	36	144	10	48	6

Примітка: функціональна підготовка – це підготовка співробітників поліції, яка передбачає опанування особами функціональних прав та обов'язків, що передбачені рядом нормативно-правових актів, документів.

На початку року керівник органу, територіального підрозділу, закладу, установи поліції або їх заступники затверджують розклад занять із службової підготовки. До 30% запланованих тематичних занять можуть бути змінені протягом року з різних причин. Щокварталу повинен бути розроблений графік проведення навчальних зборів, в якому беруть участь підрозділ професійного навчання, відповідний тренінговий центр, установа поліції та інші структурні підрозділи МТОНП та ГУНП. Заняття з фізичної підготовки проводяться: структурних підрозділах МТОНП, ГУНП, в центральному органі, територіальних підрозділах, тренінговому центрі - працівники підрозділу професійного навчання, інструктори; Варто зазначити, що якщо відсутній в підрозділі поліції, закладі, інструктора з фізичної підготовки, то тренувально-навчальні заняття може проводити поліцейський, який має фахову фізкультурно-спортивну освіту, або володіє методичними вміннями проведення занять з фізичної підготовки; має

спортивне звання, посвідчення інструктора з прикладних видів спорту. Як зазначається в положенні про організацію фізкультурно-спортивної підготовки, співробітники поліції, які за станом здоров'я не допускаються до практичних занять з спортивно-фізичної підготовки за призначенням лікаря, тимчасово займаються ЛФК – лікувальною фізичною культурою. Окрім ЛФК вони зобов'язані відвідувати заняття з тактики самозахисту для засвоєння навчального матеріалу (використання спеціальних засобів та вогнепальної зброї), необхідного для виконання службових завдань, без активної (силової) участі в них.

Щоб здійснити оцінку фізичної підготовленості співробітників поліції особового призначення, необхідно визначити критерії, за якими буде проводитись оцінка. Критерії можуть включати такі складові, як сила, витривалість, швидкість, гнучкість, координація тощо.

Після визначення критеріїв, співробітники поліції особового призначення можуть пройти спеціальну фізичну підготовку, яка має на меті підвищення їх фізичної підготовленості до необхідного рівня. Під час підготовки можуть використовуватися різноманітні методи та прийоми, такі як тренування на тренажерах, заняття обраним видом спортивної діяльності, фізичні вправи, тестування тощо.

Після закінчення підготовки співробітники можуть бути оцінені комісією за допомогою тестів та інших методів оцінки, які використовуються для визначення рівня їх фізичної підготовленості. Залік здійснюється за результатами оцінки, і може включати як оцінку окремих співробітників, так і загальну оцінку підрозділу.

Зазначена система оцінки дозволяє забезпечити підвищення фізичної підготовленості співробітників поліції особового призначення, що в свою чергу може забезпечити підвищення їхньої ефективності в роботі та покращення безпеки в громаді.

Висновок. Аналіз літературних джерел дозволив систематизувати теоретичні дані відносно обраної тематики дослідження. Так, встановлено, що проблемою фізичної підготовки працівників поліції загалом і підрозділів особливого призначення безпосередньо, займалася значна кількість науковців і фахових спеціалістів, які обґрунтовують чи доводять фактами актуальні питання відносно службової підготовки поліцейських. Як зазначено в нормативних документах, які нами вивчалися, до службової підготовки відносять: функціональну, тактичну, вогневу, загально профільну і фізичну. Фізична підготовка, в свою чергу, має власні, передбачені наказом МВС України форми занять: самостійна, дистанційна і в рамках навчально-тренувальних зборів. Нами встановлений також факт про ретельний відбір до підрозділів поліції особливого призначення України, які створені за аналогами дії таких підрозділів в ряді Європейських країн. На основі аналізу ряду Наказів МВС України, встановлена вагома значущість фізичної підготовки для ефективного виконання службових обов'язків працівниками поліції України.

Література

1. Бондаренко В. В. Модель фізичної підготовленості працівників підрозділів патрульної поліції / В.В. Бондаренко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2017. Вип. 12 (94). С. 8–11.
2. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями: Монографія / В.В. Бондаренко. Київ, 2018. 524 с
3. Дідіковський В.А. Фізична підготовка працівників національної поліції України: Навчальний посібник / В.А. Дідіковський, Бондаренко В.В., Кузенков О.В. – К.: Нац. академ. внутр. справ, ФОРМ Кандиба Т.П., 2019. 98 с.
4. Додаток 3. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України (пункт 7 розділу II). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>
5. Кузнецов М. Організація фізичної підготовки військовослужбовців сил спеціальних операцій / М. Кузнецов // Спортивна наука України. 2016. № 5 (75). С.13-19.
6. Кушніренко Р.О. Фізичне виховання, як напрям підготовки поліцейських в Україні / Р.О. Кушніренко, В.С. Селюков, Д.В. Константинов // Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 4. С. 338-340
7. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: наказ МВС України від 26.01.2016 № 50 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>
8. Федак С.С. Фізична підготовка військовослужбовців у період адаптації до військово-професійної діяльності в міжнародних операціях: дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02 / С.С. Федак. Львів, 2015. 257 с
9. Ясенчук В. Фізична підготовка військовослужбовців ССО в умовах Українсько-Російського протистояння / В. Ясенчук // Педагогіка. 2018. Т.40. Вип. 2. С. 143-154.

References

1. Bondarenko V. V. Model of physical fitness of employees of patrol police units / V.V. Bondarenko // Scientific journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University. 2017. Issue 12 (94). pp. 8–11.
2. Bondarenko V.V. Professional training of patrol police officers: content and promising directions: Monograph / V.V. Bondarenko. Kyiv, 2018. 524 p.
3. Didikovskiy V.A. Physical training of employees of the National Police of Ukraine: Training manual / V.A. Didikovskiy,

Bondarenko V.V., Kuzenkov O.V. - К.: Nat. academ. internal cases, FOP Kandyba T.P., 2019. 98 p.

4. Appendix 3. Regulation on organization of official training of employees of the National Police of Ukraine (item 7 of section II). [Electronic resource]. - Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>

5. Kuznetsov M. Organization of physical training of servicemen of special operations forces / M. Kuznetsov // Sportivna nauka of Ukraine. 2016. No. 5 (75). P.13-19.

6. Kushnirenko R.O. Physical education as a direction of police training in Ukraine / R.O. Kushnirenko, V.S. Selyukov, D.V. Konstantinov // Comparative and analytical law. 2018. No. 4. P. 338-340

7. On the approval of the Regulation on the organization of official training of employees of the National Police of Ukraine: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated January 26, 2016 No. 50 // Database "Legislation of Ukraine" / Verkhovna Rada of Ukraine [Electronic resource]. - Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>

8. Fedak S.S. Physical training of military personnel during the period of adaptation to military professional activity in

international operations: dissertation. ... candidate sciences in physics education and sports: 24.00.02 / S.S. Fedak Lviv, 2015. 257 p.

9. Yasenchuk V. Physical training of servicemen of the SSO in the conditions of the Ukrainian-Russian confrontation / V. Yasenchuk // Pedagogy. 2018. T.40. Vol. 2. P. 143-154.